

Bilaga 5 till kommunfullmäktiges protokoll 2002-05-27 § 27

Svar på interpellation 18:2002 angående Ansökan om medel för energirådgivning.

Cecilia Obermüller (mp) har i en interpellation ställt följande frågor till mig;

1. Varför har Stockholm inte ansökt om medel från Energimyndigheten för gratis energirådgivning åt stadens medborgare?
2. Anser Du att det inte finns något behov av gratis energirådgivning?
3. Hur kompenserar kommunen för de negativa miljöeffekter som frånvaron av energirådgivare ger upphov till?

Jag anser att staden har ett begränsat ansvar för energisektorn. Snårigheten, som interpellanten hävdar präglar elmarknaden, är i själva verket uttryck för att elmarknaden är avreglerad och att konkurrens råder. Tidigare fanns endast en leverantör, ofta i kommunal ägo, varför elmarknaden i stort var detsamma som kommunen. Så är ej längre fallet. Elmarknaden präglas av öppenhet och mångfald, vilket är det enda sättet att skapa förutsättningar för att konsumenterna skall erhålla service och tjänster som motsvarar deras behov samtidigt som den långsiktiga prisnivån pressas. Avregleringen av elmarknaden syftar till en ökad valfrihet för konsumenter och ett effektivare resursutnyttjande.

I och med försäljningen av aktieinnehavet i Birka Energi saknar staden egna anläggningar bortsett från delägarskap i nät för stadsgas och fjärrvärme. Det är en utveckling som i princip råder i hela riket och som har sin grund i energisektorns utveckling, med krav på stora resurser en ökad europeisering av marknaden och starkt professionaliserade ägare. Energibranschens aktörer utgörs av företag som ofta verkar i flera länder med gemensamma affärsplaner. Myndigheterna utgörs av nationella statliga organ med övergripande ansvar. Energisektorn är i dessa avseenden ej längre i någon påtaglig grad föremål för lokal påverkan och lokala initiativ.

Det föreligger i och för sig behov av information till småföretag och hushåll. Energirådgivning är en fråga om professionell verksamhet med krav på professionella kunskaper. Det gäller inte minst gentemot egnahemsägare, vars investeringar i energilösningar ofta uppgår till 10-tusentals kronor, vilket kräver mycket kompetent rådgivning. Det gäller även småföretag, vars energiförbrukning kan utgöra en betydande del av verksamhetens kostnader. Jag anser att det finns uppenbara svårigheter för kommunerna att möta dessa krav.

Befintlig energirådgivning

Energirådgivare finns hos i princip samtliga större energileverantörer, vilka ofta har goda kunskaper om marknad, produkter, priser mm. Mot bakgrund av deras uppdragsgivare kan det dock finnas skäl att ifrågasätta deras objektivitet.

På den svenska elmarknaden har det tills helt nyligen saknats en oberoende konsumentfunktion för omhändertagande av klagomål och för rådgivning till kunder. I februari 2002 bildades emellertid Konsumenternas Elbyrå genom ett initiativ från branschorganisationen Svensk Energi i samarbete med Energimyndigheten och

Konsumentverket. Verksamhetens uppläggning och inriktning liknar den som finns inom bank- och finanssektorn (Konsumenternas Bankbyrå) respektive försäkringssektorn (Konsumenternas Försäkringsbyrå). Förebilder med delvis liknande arbetsuppgifter finns även utomlands, t.ex. i Norge (Elklagenemnda) och Storbritannien (Gas and Electricity Consumers Council, "Energywatch"). Regeringen aviserar i energiproposition 2001/02:143 att återkomma i budgetpropositionen för 2003, med hur Konsumenternas elbyrå skall få ökade resurser och hur konsumenternas ställning skall stärkas.

Konsumentverket har därtill fått i uppdrag att göra en webbplats om olika alternativ för uppvärmning mm. Köpguiden på Konsumentverkets hemsida informerar om miljö och energianvändning. En effektivare drift av bostäder och lokaler ska också främjas genom information och utbildning via konsumentverket m.fl. som anpassas för olika mottagare såsom företag, hushåll och offentlig sektor.

De flesta av rikets kommuner aviserar att de har egen energirådgivning. Vid närmare granskning finner man emellertid att många av rådgivarna inte alls är anställda eller in går i kommunens organisation. I flera fall rör det sig om konsulter som kommunerna anlitar, ofta i samarbete mellan flera kommuner. I andra fall rör det sig om anställda på energiföretag, varav en del av energibolagen har kommunala huvudmän. I så måtto är det således inte alltid fråga om kommunal energirådgivning, utan endast en vägledning från kommunen var energirådgivning står att finna. De kommunala energirådgivarna skall utgöra ett komplement till den övriga energirådgivningen.

Som svar på frågorna vill jag anföra följande;

Fråga 1:

Staden ansökte via MFO 1998 och 1999 om medel för energirådgivning från Energimyndigheten varvid staden beviljades 310 000 kronor. Som ett led i MFO:s renodling och avveckling, tillsammans med den allmänna utvecklingen inom energisektorn, avslutades energirådgivningen inom MFO och några nya medel har ej sökts. Stadens invånare har tillgång till professionell rådgivning direkt via energimarknaden aktörer till sammans med Energimyndighetens och konsumentverkets aktiviteter.

Fråga 2:

Behovet av energirådgivning tillgodoses av de befintliga organ en för rådgivning. Mot bakgrund av energisektorns utveckling de senaste åren är det rimligt att det kommunala inslaget minskar och att professionell rådgivning på nationell nivå etableras. Härvidlag är etableringen av Konsumenternas Elbyrå ett utmärkt initiativ.

Fråga 3:

Jag bedömer att det inte uppstår några negativa effekter. Staden har varit mycket framgångsrik vad gäller energieffektiviseringsåtgärder, och stadens invånare är sannolikt rikets mest energieffektiva befolkning. Detta stöds även av kommunförbundets sk gröna nyckeltal. Utomordentligt stora framgångar har nåtts när det gäller bland annat en framsynt satsning på bl a fjärrvärme och kollektivtrafik, vilket medfört de lägsta utsläppen av förorenande ämnen per capita i landet. I sammanhanget kan nämnas att i jämförelse med klimatpropositionens växthusgasreduktion på 4 % från år 1990 till år 2010 framstår Stockholms stads hittillsvarande mål på 20 % reduktion från år 1990 till år 2005 som mycket högt.

Framgångarna beror emellertid ej på att stadens invånare erhållit mer eller mindre kommunal energirådgivning än invånare i övriga riket. De beror på långsiktiga åtgärder under många år, inom ramen för en förnuftig ekonomisk, social och miljömässig strategi.

Stockholm den 22 april 2002

Carl Cederschiöld (m)
Finansborgarråd